

PORTFÓLIÓ 2.

MEDGYESY-SCHMIKLI NORBERT MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉGE

Publikációs név: Medgyesy S. Norbert

(Átemelés a szakmai önéletrajzból)

<p>I. MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉG: SZÍNHÁZ- ÉS ZENEMŰVÉSZETI OKTATÁSI SEGÉDLETEK</p>

CD-lemezzel kiadott tankönyvek, oktatási segédletek, énekeskönyvek:

1. ISKOLADRÁMÁK a Medgyesy S. Norbert által 2002-ben alapított és azóta folyamatosan működő Boldog Özséb Szintársulat (BÖSZK) előadásában, a Magyar Művészeti Akadémia Kiadója youtube-csatornáján: <http://t.ly/dxYDMM>
2. MISZTÉRIUMJÁTÉKOK 1. (SzínjáTéka – Régi magyar iskolai színjátékok 2. CD-melléklettel.) Sajtó alá rendezte, a könyvet és a CD-lemezt összeállította: Medgyesy S. Norbert. Hangmérnök: Németh István. Protea Kulturális Egyesület, Budapest, 2016. 182 p. A világhálón: <http://publikacio.uni-eszterhazy.hu/4590/>
ISBN 978-615-80503-0-2
3. ÉNEKELT TÖRTÉNELEM I. AZ ÁLLAMALAPÍTÁS KORA ÁLMOS VEZÉRTŐL LÁSZLÓ KIRÁLY SZENTTÉ AVATÁSÁIG. SEGÉDTANKÖNYV A TÖRTÉNELEM, MAGYAR IRODALOM, ÉNEK-ZENE, NÉP- ÉS HONISMERET, HIT- ÉS ERKÖLCSTAN OKTATÁSÁHOZ. l'Harmattan Kiadó, Budapest, 2016. 136 p. Melléklet: 2 CD (Énekelnek: PPKE BTK és az LFZE hallgatói, továbbá a 2015-ös Gödöllői Szkolatábor diákjai)
ISBN 978-963-414-190-7
4. ÉNEKEK SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY TISZTELETÉRE — CANTIONES DE SANCTO LADISLAO REGE.
Szerk. Kovács Andrea–Medgyesy S. Norbert. Magyar Napló–Írott Szó Alapítvány, Bp. 2012. 250 p.
CD-melléklet (18 tétel, 70:38) szerkesztése: énekelnek: PPKE BTK és az LFZE növendékei. Hallható: <http://szentlaszloev.btk.ppke.hu>
ISBN 978-963-9961-63-0
5. ÉNEKEK SZENT ISTVÁN KIRÁLY TISZTELETÉRE — CANTIONES DE SANCTO STEPHANO REGE.
Szerk. Kovács Andrea–Medgyesy S. Norbert. Magyar Napló, Bp. 2014. 248 p.
CD-melléklet (34 tétel) szerkesztése.
ISBN 978-615-5465-07-9
6. ÉNEKEK SZENT MÁRTON PÜSPÖK TISZTELETÉRE – CANTIONES DE SANCTO MARTINO EPISCOPO.
Szerk. Kovács Andrea–Medgyesy S. Norbert–Rétfalvi Balázs. Magyar Napló–Írott Szó Alapítvány–Keresztény Értelmiségiek Szövetsége Szombathelyi Csoport, Bp. 2017. 144 p.

Medgyesy S. Norbert

CD-melléklet (12 tétel) szerkesztése.
ISBN 978-615-5195-38-9

Népzenei gyűjtések kiadása:

1. ECCLESIA AGATHAE. A 250 ESZTENDŐS PERENYEI TEMPLOM TANULMÁNYKÖTETE ÉS NÉPÉNEK-HANGLEMEZEI.
Szerk. Medgyesy S. Norbert. Magyar Napló, Bp. 2011, 2012². 520 p.
CD-ROM: Track 001–448, időtartama: 598'11", rendezési elv: dallamtörténeti
ISBN 978-963-9961-48-7

A teljes publikációs listát lásd alább és a www.mtmt.hu honlapon!

**II. MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉG:
A BOLDOG ÖZSÉB SZÍNTÁRSULAT (BÖSZK) CÉLJA, ELŐADÁSAI,
MMA YOUTUBE-CSATORNÁJA, DVD-SOROZATA**

A Boldog Özséb Színtársulat (BÖSZK) Piliscsabán, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karán jött létre 2002 júniusában, Dr. Medgyesy S. Norbert művelődéstörténész (Történettudományi Intézet, habilitált egyetemi docens) szervezésében. A színjátszókör úgy, mint a barokk időszakban, diákokból, jelen esetben egyetemi hallgatókból és doktoranduszokból áll. A Színtársulat névadójának a közeli Pilisben élt remetét, a Pálos Rend alapítóját, Boldog Özsébet (1200–1270) választották.

A színtársulat célja: bemutatni, újra színpadra állítani a komoly hagyománnyal, zene-, irodalom- és művelődéstörténeti, valamint néprajzi értékekkel rendelkező XVII–XVIII. századi, magyarországi iskolai színjátszásnak a XXI. században is alkalmazható remekműveit és minél több helyre eljuttatni a magyar nyelvterületen. Magyarországon, a 18. században a művelődés keresztmetszetét az akadémiákhoz és a híres középiskolákhoz kötődő iskolai színjátszás jelentette, amelynek hatása a falvakba is eljutott. Ezekkel a magyar nyelvű, többnyire versben írt, 25–30 szereplőt megmozgató, ma is élvezhető darabokkal a BÖSZK a megelevenítés jól bevált pedagógiáját alkalmazza. Művészeti módszerrel (vers, dráma, énekzene, tánc és improvizáció) és élvezetesen tanít verstant, retorikát, zenét, színpadi kiállást és hús-vér emberként jelenít meg történeti, irodalmi, vallási tényanyagot, kiemelten honismeretet. A BÖSZK célja a nemrég feltárt 18. századi iskolai drámakincsnek a színpadra állítása a 21. század embere számára.

Daragics Éva (2002–2006), Godena Albert (2006–2011, 2016), Barta Árpád (2012–2015), Sulics Fruzsina (2015), Horváth-Simon Eszter (2017–2018) és Gerbei Anita (2019–) rendező ügyel arra, hogy a veretes, barokk szövegek szó szerint, hitelesen, *eredeti* szépségükben szólaljanak meg a színpadon. Modernizálást vagy csekély átírást csak akkor enged meg a Színtársulat, ha a szövegértés megkívánja. A díszleteket és a jelmezeket minden esetben a darab cselekményének és a megjelenített korszaknak megfelelően állítja össze a rendező. A próbákhoz beszédtechnikai és recitációs gyakorlat is tartozik. A gyakran több felvonásból, vagy 8–12–16 jelenetből álló színdarabokat, úgy, mint 250–300 évvel ezelőtt, egyetemisták és doktoranduszok jó közösséget alkotva szólaltatják meg.

Iskoladrámák a Boldog Özséb Színtársulat előadásában, a Magyar Művészeti Akadémia Kiadója youtube-csatornáján: <http://t.ly/dxYDMM>

A Boldog Özséb Színtársulat által 2002 és 2020 között előadott színdarabok:

Medgyesy S. Norbert

1. *Inductio de passione Christi*: Csíksomlyói passiójáték 1767-ből.
6 jelenetből álló csíksomlyói nagypénteki misztériumdráma.
2. BORSS DÁNIEL: *Bakhvs* – farsangi vígjáték.
Eredeti előadás: pálos gimnázium, Sátoraljaújhely, 1765. február 19. húshagyókedd.
3. *Történeti betlehemes játék Kanta-Kézdivásárhely* minorita gimnáziumából, 1732-ből.
4. BENYÁK BERNÁT: *A megszegyenült irigység, azaz Salamon magyar király*.
Eredeti előadás: piarista gimnázium, Nyitra, 1772.
5. *Népi betlehemes játék Perenye* (Vas vm.) községből.
6. *Csíksomlyói Passiójáték a XVIII. századból*.
Eredeti, eddig nagyrészt kéziratban lévő, kiadatlan csíksomlyói ferences drámarészletekből összeállított, 16 jelenetből álló misztériumjáték 4 énektétellel.
7. *Podolini piarista betlehemes játék 1738-ból*.
Az LFZE – Zeneakadémia Népzene Tanszék növendékeivel közös előadás Piliscsabán és Budapesten, a Zeneakadémián, 2008 decemberében.
8. KISFALUDY SÁNDOR: *A lelkes magyar leány* – történeti vígjáték, 1809
Az utolsó nemesi felkelést bemutató színdarab.
9. *Nagyszombati deákdalok – Siratóénekek, midőn az Egyetem 1777-ben Budára áthelyezteték*. (Latinból magyar nyelvre fordította: LACKFI János.)
10. HAGYMÁSI IMRE: *Garabontzás László*. Eredeti előadás: Vác, 1775. augusztus 13.
Színjáték a lopás mivoltáról.
11. *Váradai betlehemes játék 1629-ből*.
A legelső fennmaradt, magyar nyelvű betlehemes játék; a Dr. Kilián István által 1981-ben Túrócszentmártonban felfedezett, zenei részében Kobzos Kiss Tamás zenetanár, népi énekművész által feldolgozott mű előadása Budapesten, az Egyetemi Könyvtár Dísztermében (V. ker., Ferenciek tere 6.) 2012. december 15-én.
12. KERTSÓ CIRJÁK: *Borka asszony és György deák* (1773)
Öt mulatságos közjáték, Kanta–Kézdivásárhely, 1773.
13. *Úrnapi játék Csíksomlyóról a XVIII. századból*.
14. *Misztériumjáték Szűz Mária mennybevételeiről* (Csíksomlyó, XVIII. század)
A magyar színház- és kegyességtörténet egyetlen Nagyboldogasszony-játéka.
15. SIMAI KRISTÓF: *Gyapai Márton, feleség-féltő, gyáva lélek* (Buda, 1792)
Az egyik legsikeresebb magyar Molière-átirat.
16. *Szigetközi balázsjárás, talalaj-ének, sardózás, a Kánai menyegző éneke (Az igaz Messiás már eljött...)*
17. „Értünk támadt fénye csillag, Virág ország gyökerén” – *Szent László király énekelt életrajza*: előadás a Szent László-év országos megnyitó ünnepségén, Györi Nagyboldogasszony Bazilika, 2017. február 17.
18. *Gergely-járás* Göntérháza (Zala) és a Mátra-vidék hagyományából
19. ILLEI JÁNOS: *Salamon király, Lászlónak foglya* (Jezsuita kollégium, Kassa, 1767).

A BÖSZK tizennyolc esztendő alatt, 2002. október 14-e és 2020. március 17-e között összesen 167 pázmányos bölcsész egyetemista és doktorandusz társulati taggal, 94 előadással, a Kárpát-medence huszonöt helyszínén: Bántornya, Budapest, Ceglédbercel, Csíksomlyó, Eger, Esztergom, Győr, Kakucs, Mosonmagyaróvár, Nagykanizsa, Nagyszalonta, Nagyvárad, Nyitra, Piliscsaba, Pozsony, Solymár, Stridó, Szeged, Szentendre, Székesfehérvár, Vác, Velemér, Veszprém, Zalaegerszeg és Zágráb közönsége előtt ápolta ezt az értékteremtő és identitáserősítő hagyományt. A BÖSZK előadásai gyakran kapcsolódnak tudományos konferenciákhoz, könyvbemutatókhoz, kiállítás-megnyitókhoz és történeti évfordulókhoz. A történelmi Magyarország iskolái és templomai mellett Lengyelországban két alkalommal szerepelt a színjátszókör énekes tagozata: Varsóban, a Szent László-konferencián (2017) és a

Medgyessy S. Várkonyi

Przemysl-i Kelet-Európai Főiskola (PWSW) dísztermében (2018), a Zrínyi Ilonáról és II. Rákóczi Ferencről szóló tudományos szimpóziumon.

- Kiemelt előadási helyszínek: Nemzeti Színház, Budapest; Csíksomlyói Kegyetemplom (3 alkalommal); Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem; Nagyvárad Vár; Zágrábi Katolikus Egyetem; Eszterházy Károly Egyetem, Eger.
- A Szent László-év országos megnyitóján a Boldog Özséb Szintársulat tagjai tartották az „Értünk támadt fényes csillag, Virág ország gyökerén” – Szent László király énekelt életrajza című előadást a Győri Bazilikában, amelyet 12–19. századi történeti, liturgikus, népzenei és irodalmi forrásokból Medgyesy S. Norbert állított össze. Ugyanez az „énekelt történelem” hangzott el győri Szent László-erekllye (450 év után először történt) Nagyváradra érkezésekor, 2017. május 14-én.

A Régi Magyar Színpad DVD-sorozat (audiovizuális egyetemi jegyzet):

A Boldog Özséb Szintársulat az előadott barokk iskoladramákból *Régi Magyar Színpad* (RMSZ) címmel DVD-sorozatot jelentet meg folyamatosan. A sorozat tagjaként 6 tokban összesen 8 DVD-lemez látott napvilágot. A lemezeken a PPKE BTK egykori növendékei, mai doktorandusz és nappali tagozatos hallgatói játszanak, emellé társult a 3. és 5. lemezen a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszéke néhány tanárának (Vakler Anna, Jánosi András) és növendékének muzsikája. Az audiovizuális egyetemi jegyzetként kiadott DVD-khez színes borító és kiadványonként 10 oldalas szakmai kísérőfüzet tartozik.

A *Régi Magyar Színpad* (RMSZ) DVD-sorozat kiadványai (ISBN 978-963-9206-82-3):

1. *Csíksomlyói Passiójáték a XVIII. századból* (RMSZ 1., 2 lemezzel)
2. BENYÁK BERNÁT: *A megszegyenült irigység, azaz Salamon magyar király* (1772-ből; RMSZ 2.)
3. KISFALUDY SÁNDOR: *A lelkes magyar leány – zenés történeti játék 1809-ből* (RMSZ 3., 2 lemezzel; közösen az LFZE–Zeneakadémia Népzene Tanszékével)
4. BORSS DÁNIEL: *Bakhus – farsangi vígjáték 1765-ből* (RMSZ 4.)
5. *Két történeti és egy népi betlehemes játék: kantai minorita (1732 előtt), podolini piarista (1738) betlehemes játék és a perenyei népi betlehemes* (RMSZ 5.; közösen az LFZE–Zeneakadémia Népzene Tanszékével)
6. *Misztériumjáték Szűz Mária mennybeviteléről*, Csíksomlyó, 18. század. Kiadja: Magyar Napló, Budapest, 2016. (A lemez a PPKE BTK KAP 15-187-3.3-BTK számú, *A tehetséges hallgatók kutatási tevékenységének és szakmai fejlődésének támogatása* című program támogatásával jelent meg.)

III. PERENYE HAGYOMÁNYAINAK ÖSSZEGYŰJTÉSE, HANGZÓ KIADÁSA ÉS ÚJRATANÍTÁSA DIÁKOKNAK

A vasi Perenye község teljes zenei és szöveges néphagyományát 1995 és 2014 között Medgyesy S. Norbert összegyűjtötte. Szakrális részének hangzó kiadását lásd az *Ecclesia Agathae. A 250 esztendő perenyei templom tanulmánykötete és népének-hanglemezei* című, saját szerkesztésű kötet (Magyar Napló, Bp. 2011, 2012². 520 p. ISBN 978-963-9961-48-7) CD-ROM lemezén, amelyen az adatközlőktől és néhány esetben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem növendékeinek előadásában 448 felvétel hallható, összesen 598'11" időtartamban.

2012 októbere óta Dömény Krisztián citeratanárral (Bartók Béla Konzervatórium, Budapest; Vujicsics Tihamér Zeneiskola, Szentendre) Medgyesy S. Norbert öthetente

Medgyesy S. Norbert

Perenyében, egy 17 fős, 8–19 esztendőes korosztályt magában foglaló csoportnak tanítja a 20 esztendőes népi gyűjtés legértékesebb tételeit: népdalokat (köztük gyermekjátékdalokat), népszokásokat és népénekeket.

IV. MŰVÉSZETELMÉLETI ÉS SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MESTERKURZUS TARTÁSA

„Barokk iskolakultúra, drámapedagógia és énekelt történelem” címmel: Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar, Zeneművészeti Intézet, Pécs, 2016. március 7–9.

Medgyesi S. Vaslós